پرچم

ناشر اندیشه های دموکراتیک خلق افغانستان

شماره (نهم) دو شنبه ۱۶ ثور ۱۳۴۷ هـ ـ ۶ می ۱۹۶۸ ع

قطعنامهٔ تظاهرات روز اول می در کابل

پښتو متن :

«دمې لومړی ورځ، دکار ګرا نوبین‌ا لمللی ورځ، دلومړی‌ځل لپاره دهیواد په سیاسی تا ریخ کی‌دافغا نستان دخلك دمو کراتیك قوتونو په‌ابتکار په سترو اودرنو‌تظاهراتو ولمانځل شوه. دهیواد قهر مانو کار ګرانو، محصلا نو، مترقی منورینو اود کابل ښاریانو پدی تظا هراتو کی ګډون‌درلود. هغه کلی نتایج چه له‌دې ویناوو نه‌لاس ته راغلل په لاندنی‌ډول دی :

۱ـ ددې لپاره چه دمې لومړی‌ورځ په‌افغا نستان کی دکار ګرو د ورځی په‌حیث وپیژ ند ل شی اوعمومی تعطیل اعلان اودهغی لمانځنه وشی اوکار ګری اتحادیی مینځ ته‌راشی ـ دوام داره مبارزی به‌وشی.

۲ـ دافغا نستان خلك په کلکه‌تصمیم‌لری چه داستبداد، ار تجاع، داستعمار اداري دشېوې او د خلکوددښمنانو فیوډا لیزم او امپریالیزم پرضد خپلی زړوری مبارزی جا ری‌وساتی.

۳ـ دافغا نستان دکار ګرو ځوانه‌طبقه اودمظاهری ټول ګډون کوونکی دویتنام په‌قهر مانو خلکو باند ی‌دامریکی دامپر یالیزم جنایتکارتیری محکو موی.

۴ـ خلك دظلمی‌کارګرـاکرم (کارګر)دغیر قانونی تو قیف پر ضد کلك اعتراض کوی اوددې آ ګاه‌کار ګر دسمدستی خوشی کیدو غوښتنه کوی.»

متن دری :

«روز اول می، روز بین المللی کار گران برای اولین‌بار در تاریخ مبارزات سیاسی‌کشور به‌ابتکار‌نیروهای پیشرو د مو کرا تیك خلق افغانستان با تظاهرات عظیم و پرشکوه تجلیل‌شد. کار گران‌قهرمان کشور، محصلان، روشنفکرا ن‌مترقی وعدهٔ ـ کثیری از شهر یان کابل در این‌تظاهرات اشتراك‌کردند. نتایج کلئی که ازین سخنرا نیها بدست آمد قرار ذیل است :

۱ـ برای آنکه روز اول ماه می‌بحیث روز کار گر در افغانستا ن شناخته وتعطیل عمومی اعلان گرددوازآن‌تجلیل به عمل‌آید واتحادیه ـ های کار گری‌تشکیل شود، مبارزات‌پیگیر صورت خواهد گرفت.

۲ـ مردم افغا نستان جداً مصمم‌استند تا علیه استبداد، ارتجاع، شیوهٔ ادارهٔ استعماری، فیودالیز م‌وامپریالیزم دشمنان خلق مبارزهٔ دلیرانه خود را دوام دهند.

۳ـ طبقه‌جوان‌کارگرافغا نستان‌وهمه‌اشتراك کنندگان مظا هره تجا وز جنایتکارانه امپر یالیزم امریکا رابرخلق‌ویتنام محکوم مینما یند.

۴ـ مردم جداً علیه تو قیف غیر‌قانونی کارگر جوان اکرم(کار گر) اعتراض ورهائی‌فوری این‌کارگرآگاه‌را خواستار ند.

نوراحمد

ولی د قاچاق مخنیوی نه کیږی ؟

په‌اصطلاح دقاچاق دانسدا د داوږدواو سوروړو تشکیلاتو باو جود او پدی لار کی دبودجی دزیا تولګښتونوسره سره، بیاهم نه‌یوازی دکابل، ننګر هار، کند هار، پکتیا اوهرات‌اود هیواد دټولو برخو بازارونه په قاچاقی مالونونوډك دی، بلکه‌زمونږ‌دارتیا وړ په‌لس هاوو قلمه مالونه‌چه پخپل هیوادکی لاس ته‌راځی‌دتاریخی‌اثارو اوقیمتی‌ډبروپه‌ګډون له‌هیوادنه په کریزی توګه دباندی وزی ـ اودمالونو له‌دې بې جلبه وتواو راننوتو نه دهیواد خارجی تجارت اونا توانه‌اقتصاد ته سخت تاوان ور اوړی.

داخبره لکه لمر روښانه ده چه‌دلا جبرو قیمتی اونایابه ډبری له هیوادنه دغلا او قاچاق په‌توګه‌ایستل کیږی اوله‌دی‌لاری‌نه‌په ملیونوافغانی چه دافغا نستان دخلکوشتمنی ده‌دیو شمیر قاچا قچیانو، دلالانو او دهغوی دحا میانو اود امپر یالستی‌انحصا راتو له‌خوا لوټ کیږی.

زمونږ دهیواد مهم پیدا وار لکه‌پسونه، غلی اونور غذایی مواد چه زمونږ خلك کلکه اړتیا ورته لری له‌هیوادنه دغلو په لاس ایستل کیږی. اوهمدا رازیوه‌برخه‌وار داتی‌مالونه‌چه‌دپیاوړو اسعارو داداکولو په‌مقابل کی لاس ته راځی بېرته په‌قاچاقی توګه‌له‌هیواد نه وزی.

هیواد ته‌دقاچاقی مالونو درانتو تلوبهیر تردې اندازی پیاوړی اودوامی دی‌چه اوس ګوکی‌لکه په یوه طبیعی‌جریان بدل شوی وی، دافغا نستان دچارومتصدیانو داسی‌دهغه به‌مقابل کی غلی اوبی حساسیته دی لکه چه پخپله ددی جر یا ندسا تلوو ظیفه ولری. دپا کستا نی سګروټو سلهاوو زره قطی چه‌دخلکو روغتیا ته‌ترهر ونورو سګروټو زیات تاوان‌رسوی، پر‌ته‌د هرراز حق‌الا نحصاراو مالیاتو اودګمر کی‌محصول او عوارضونه، په آزاده‌توګه‌دافغانستان، په هرځای او هر وخت کی‌خرڅیږی، په‌ملیونو متره نخی‌او سندی ټوکران‌اوټول مصرفی اجناس په بازارونو اوحتی دهیواد په ډیرولری ګوټونوکی عرضه کیږی.

سرا یونه، بازارونه او مغازی دډیرو بد کیفیته غیر ضروری مالونو څخه چه‌په ظاهر کی غولو ونکی دی‌لکه پلاستیکی‌شیان، داطفالولوبغالی ژاولی، مری ... او نور ډك شویدی‌اودا ټول په قاچاقی توګه واردیږی.

یوه زمانه دآسیایی او افریقایی‌هیوادو نو استعمار دلوید یځی‌اروپا دهیوادونو له خوا په‌همدې طریقه‌شروع شو.

هغوی به خپل اضافه تولیدشیان‌چه‌په ظاهر کی به‌ښایسته ښکارېدل دی‌هیوادونو ته دغولولو او لوټماری‌لپاره رواړل او ددی هیوادوپه‌څینوکی بی‌له دی لاری نفوذوکړاوپه نتیجه‌کی‌بی هغوی تراستثمار لاندی‌راوستل، حتی په‌ډېره فجیعه او وحشیانه‌توګه‌یی دتور پو ستکو په تجارت (دغلام په‌توګه) لاس پوری کړل اود انسا نډرا نیولو په بدل کی‌یی، ژاولی هینداری، مری، شراب اوتر یاکور کول.

اوس چه دافغا نستان بازارونه‌پرا خېدو نکی دی له‌دې وضعې نه دنوی استعمار او امپریا لیزم په‌ګټه‌هغه هم دهغو هیوادو نوله لاری چه پخپله له‌امپر یالیزم سره بشپړسیاسی او اقتصادی تړون لری (پا کستان، ایران) دحر یصوقاچاقچیا نو او داخلی دلالانو اوځینو ارتجاعی محافلو په وسیله اومرسته‌استفاده کیږی‌او تکل کوی چه‌زمونږ تړون له امپر یالیزم او دهغه ترنفوذلاندی اقتصاد ونو سره لازیات‌شی.

آیا حکومتی مسئول (!) مقامونه‌متوجه شویدی چه څومره سره زر دانګلیسی پوندونو او ایرانی پهلوی‌په شکل په‌تور بازار کی‌ له‌یوه لاس نه‌بل ته‌ځی، آیا داله کومی لار ی‌را ننوزی ؟

په هیواد کی دسرو زرو اوتریاکوقاچاق دسترو داخلی اوبین المللی قاچا قچیانولپاره‌ډېره برکتی‌حرفه(!)ګرزیدلی ده.

دغو غلو دقا چاقی راکړی‌ورکړی‌په وسیله دافغا نستان دخلکو ټول جیبونه تش کړیدی. سلګونه کیلوسره زرپه بیلو بیلو ذریعو دطلا دقاچاق دمخصوص‌وا سکټ نه‌نیولی‌دپرزو تر اشکالو پوری اودموټرونو په‌پرزوکی دهغودخوندی کولوترپولی‌دسر مایه داری‌هیوادونو دقا چاقچی عمالو او باندونو (ډلو) اودهغوی‌دپیاوړو داخلی ملاتړو په واسطه افغا نستان ته راځی اوله دې لاری‌نه‌دهند نه‌نیولی دآسیا ترجنوب ختیځ پوری وړل کیږی.

هرچا ته ښکاره ده‌چه دسرمایه داری‌هیوادونو سرمایه‌داری‌نمایندګی دخپلونوروچپاولونو‌په‌اړخ کی‌دقاچاق‌په ګټندوی کارهم لګیا دی او بیا په تیره‌ددی نمایندګیو څینی‌دبین‌المللی‌قاچا قچیانو نمایند ګی هم کوی اود هیوادپه اداری دستګاه او حاکمه‌محافلو کی داسی نفوذ او تسلطلری چه‌په ازاده توګه عمل کوی.

دلته پوښتنه‌پیداکیږی چه‌نوولی‌دقاچاق‌مخنیوی نه‌کیږی؟ځواب ښکاره‌دی. پداسی حال کی‌چه متنفذین او عالی‌رتبه مامورین، پخپله‌په‌قا چاقی‌معاملو مشغول وی اود قا چاق‌له‌بین‌المللی‌باندو نو سره رابطه ولری اوددوی تر سیوری لاندی ستر اوخطرنا كقاچا قچیان په آسوده ذهن اوخاطر دی خائنانه کارته دوام ورکړی اوله‌مجازاتو اوپوښتنی‌نه‌حتی یوه‌ګوچنی ویره هم ونلری‌نوځنګه کیدی شی‌چه‌دقا چاق دهیواد ورانو ونکی سیلاو مخه‌به واوړی اودهیواد بیوزلی خلك‌به له‌دی طاعون نه‌خلاص شی.

ببرك (کارمل)

طبقات و مبارزه طبقاتی

تنهابرپایه‌تئوری‌مبارزهٔ طبقاتی ممکن است سرچشمه محر کات پنها نی تمام حوادث وتغییرات مهمی‌را که دریك جامعهٔ مبنی بر استثمار ر خ میدهد توضیح کرد.

این تئوری برای مبارزه رهایی‌بخش‌طبقه‌کارگر وبرای‌اتخاذتکتیك‌های درست آنها اساس‌علمی‌راتهیه می بیند. بر مبنای این حکم خلاق علمی باید دید که طبقات ومبارزه طبقاتی چیست؟ به این پر سش بزرگ صرف تئوری پیشر و واید یالو ژی طبقهٔ کارگر میتواند جواب علمی بدهد.

مسلم است که «خلق وتوده های زحمتکش نیروی عمده وتعیین‌کننده تکامل جامعه اند» ولی‌باید در نظر داشت که‌در جوامع طبقا تی افراد دارای موقف‌اجتماعی یکسان نیستند بلکه به‌طبقات‌معین وگروه هاوقشر‌های اجتماعی مختلف تعلق دارند.

قبل‌از پیدا یش تئوری علمی‌طبقات ومبارزه طبقاتی عده‌ای ازدانشمندان جهان به‌تقسیم‌مردم به‌طبقات ومبارزه طبقات در جامعه معلو مات داشتند ولی این دانشمندان‌در تحلیل زندگی اجتماعی از افکار غیر علمی تبعیت میکر دند ونمیتو ا نستند و یا نمیخواستند اساس‌عینی‌تقسیم جامعه رابه طبقات درك کنند. حتی محافل ار تجاعی کشور ما در زمینه ازاین شیوهٔ تحلیل نادرست پیروی میکنند وبا زرنگی‌خاصی‌از مواضع ستمگرانه خویش دفاع می‌نمایند. ایدیالوگ‌های کهنه پرست‌نمیتوانند درك‌کنند که‌باید اساس تقسیم طبقاتی جامعه را درمحیط تولید مادی جستجو کرد نه‌در مسایل روا نی ... شعوری، درجه عاید، ر فا هیت ما د ی ... وغیره.

جامع ترین تعریف علمی طبقا ت این‌است: «طبقات، گروه های‌بزرگ مردم‌استند که‌ازمقام خویش‌درسیستم تولید اجتماعی که‌از نظر تاریخی‌معین است، از جهت منا سبات خود (که قسمت زیادآن‌درقوانین‌فورمو لبندی وتثبیت شده) باو سایل تولید، از لحاظ نقش خود در سازمان کار و بنا برین ازجهت شیوه در یافت اندازه آن سهم از ثروت اجتماعی‌که آنها در اختیار میگیرند از یکدیگر تفریق میگردند.

طبقات آنچنان گروه هایی‌ازمردم استند که‌یکی از آنها میتواند بعلت مقامی که‌در شیوه معین اقتصاد اجتماعی دارد کار گروه دیگری را بخود اختصاص دهد.

ازتعریف [illegible] ثابت میگردد که هیچگونه تلقیات غیر علمی‌و «طبیعت انسان» طوریکه طبقات استثمار گر ونمایند گان فکری آنها ادعا میکنند باعث تقسیم طبقا تی نیست بلکه عضویت در یك طبقه خاص است‌که تسلط ومقام‌ممتاز‌بعضی‌راو‌محکومیت، فقر وفقدان حقوق وآ زادی دیگران رابار میاورد.

بعباره دیگر برای تشخیص علمی طبقات باید دیدکه کدام یك ازگروه های انسا نها صاحب وسایل تولید (زمین، ماشین ... وغیره) اندوکدام از گروه ها ی مردم طبقه استثمار شونده وتحت ستم وبدون وسایل تولید استند، یعنی علامت عمده همان رابطه با وسایل تولید است واز این رابطه است که مقام ونقش طبقات در تولید اجتماعی وهمچنان راه تحصیل عواید ومیزان آن‌ناشی میگردد وتقسیم طبقات بوجودمیاید.

تقسیم جامعه به طبقات از لحاظ تاریخی چه وقت پدید گردید ؟

تقسیم جامعه به‌طبقه استثمار گر واستثمار شونده‌در سیستم کمون‌اولیه وجود نداشت. زیرا درآنزمان سطح تولیدآنقدر نازل بودکه صرف حداقل نعم‌مادی را برای عضو جامعه تامین میکرد تااز گرسنگی نمیرد. به همین جهت هر گونه تراکم ثروت وتملك وسایل تولیدوپیدایش مالکیت خصوصی وطبقات واستثمار امکان نداشت. ولی بمرور زمان وبتدریج بنابرمهارت‌وتجربه انسانها وتغییردر افزار تولید، حاصل دهی کار بالارفت‌وعده‌ای قادر بدان شد ند که بیش از احتیاج ومصرف خویش تولید کنند ودر نتیجه امکا ن تجمع ثرو تهای‌مادی‌وتملك‌برو سایل‌تولید پدید آمد. بدین ترتیب مالکیت خصوصی ایجاد گردید وهمکار ی ساده، تولید وکار جمعی‌یا تعاو نی، مالکیت مشترك‌وسایل تولید وتوزیع مساوی محصو لات همه بتدریج‌جای خودرا به‌تقسیم‌کار اجتماعی ومبادله سپرد.

سپس به تناسب تکامل مالکیت خصوصی وتلاشی سیستم کمون‌اولیه نا برا بری اقتصادی مرد مان رو بافزایش نهاد وبرخی از افراد بخصوص سران‌قبیله‌ودیگر اشخاص پرزور وزرنگ ثروتمندشدندووسایل جمعی راغصب کردند وبا لمقا بل گروه های دیگر جامعه از مالکیت برو سایل تولید محروم ماند ند ومجبور گردیدند که برای مالکین‌این وسایل کار کنند تااز گرسنگی تلف نشوند بدینترتیب باظهور ما لکیت خصوصی وبوجودآمدن‌طبقات متخاصم واستثمار، سیستم‌کمون اولیه‌متلاشی گردید وبجای آن صورت بندی‌جامعه بردگی پدید آمد وتضاد طبقا تی سر چشمه مبارزه بی رحمانه طبقاتی قرار گرفت. مبارزه طبقات متخاصم در طول صد ها سال بصورت یکی‌از مهمترین خصو صیات تکامل جوامع بشری ظاهرشدوبا نقلابهای بزرگ اجتماعی انجامید ونظا مهای کهن اجتماعی جبرآجای خودرا به‌نظامهای نوین ومترقی وا گذاشت وبرخی از طبقات پیروز شدند وبعضی نابود گر دیدند.

مبارزه طبقاتی منبع تکامل جامعه طبقاتی است .

جهان بینی‌علمی میاموزدکه تاریخ جامعه های طبقاتی عبار تست از تاریخ مبارزهٔ طبقات. باین معنی که در قرون‌متمادی دربین‌برده‌وبرده‌دار دهقان و ما لك ار ضی، استاد صنعتگر وشا گرد، کارگر وسرمایه داریا بطور خلاصه دربین ستمگر ان وستمکشان تضاددایمی وجود داشته و یا یکدیگر مبارزهٔ بلا ا نقطا ع گاهی پنهانی وزمانی آشکا را داشته اند، مبارزه‌یی که‌همیشه باتغییر ات بنیادی وکیفی، تمام‌بنای جامعه‌پایان پذیرفته است وسر انجام منجر به نشستن جامعه نوین برجای جامعه کهن گردیده ومیگردد.

مبارزه طبقات متخاصم آشتی ناپذیر است. زیراین‌مبارزه از تضاد عمیق شرایط زندگی اقتصادی وسیاسی، از هدفها ووظایف طبقات درجامعه منشاء میگیرد که وسیله حل آنها صرف از طریق بروز تحول عمیق‌در حیات اجتماعی یعنی تغییرات سریع کیفی وبنیادی‌وا ستقرار نظام مترقی نوین امکان پذیر است. قرنهاست که‌زحمتکشان اعم‌ازبردگان، دهقانان وکار گران از طرف طبقات حاکمه بطور وحشیانه مورد استثما ر قرار گرفته‌اند. لذا مبارزه رهایی بخش این طبقات زحمتکش درسیر تاریخ برای شکستاندن‌زنجیرهای اسارت، برای نجات ازنا برابری اجتماعی‌واز کلیه اشکال‌ستمگری واستثمارو‌سرانجام برای ایجاد یك زندگی آزاد وسعا دتمندکاملا طبیعی وطبق‌قانون تکامل بوده واست.

(ص٤)

خبریال پرچم

تظاهرات روز اول ماه می در کابل

اول ماه‌می، روز همبستگی خلق کارگر جها ن با شکوه و عظمت خاصی در سرتاسر جهان تجلیل می‌شود. غریو لرزانندهٔ زحمت‌کشان وپیشآ پیش آن‌طبقهٔ دورانساز کارگر باطنین شور انگیز خو یش فضای کشور های مختلف گیتی رابه لرزه درمی آورد وباین وسیله توجه‌عمیق جهانیان را به حقیقت پیشآ هنگی ورهبری طبقهٔ کار گر ومبارزات قهرمانانه و درخشان‌آن، علیه بیداد سرمایه وستم ارتجاع وامپر یالیزم ودفاع‌ازصلح، دیمو کراسی،... جلب میکند.

در کشور ماکه نظام فرتو ت فئو دا لی واستبداد طبقات حا کمهٔ وابسته به ارتجاع جهانی، بخاطر حفظ وبقای مصالح طبقاتی خویش، به کوچکترین حرکتی در جهت دفاع از ابتدائی ترین حقوق وآزادیها ی طبقات زحمت کش اجازه تبارز نمی دهند، ولی به قیمت نیروی کار وعر ق جبین اکثریت محروم و ستمکشیدهٔ جامعه، سالی چند ین باربه‌عنوانهای مختلف، حتی بخا طر گل‌روی اطفال نازپرور دهٔ خو یش جشنها واعیاد تولدی وغیره، بطرز خیره کننده ئی ایجاد می نما یند، ازین روزهای بزرگ وتاریخی خبری نیست !

چرا ؟...

برای اینکه‌طبقات حاکمه ارتجاعی کشور از مبارزه طبقات زحمتکش مخصوصاً طبقهٔ‌کارگر که‌ازدستبرد بحاصل رنج‌و زحمت آنان صا حب اینهمه جاه‌وجلال ومالك اینهمه‌زمین وسرمایه شده‌اند، در هراسند.

آنها میترسند که اگر توده های استثمارزده‌به حقوق ونیروی‌خویش آگاهی وباین حقیقت عمده د ست یابند که اینهمه مظاهر عالی ز ندگی

(ص۳)

س. (کشتمند)

بسط و توسعهٔ تجارت بارتری به نفع رشد اقتصاد ملی ما ست

دردو شماره گذشته پرچم تحت عنوان «سیاست درهای باز» مطالبی تقدیم ونشان داده شد که تعقیب وادامه سیاست وارداتی‌در های بازوتجارت مبتنی‌بر مبادله آزاد نه‌تنها نمیتواند پاسخگوی خواست‌ومنافع مردم باشد بلکه برعکس‌چنین‌سیاستی، نااستواری اقتصادی مارابیشترمیسازد وموجب تقویه قشر تاجر دلال وکمپرادور بمثابه دشمن منافع ومصالح خلقها درکنار ملاکین فیودال ومتحدطبیعی امپریالیسم وتجار ونمایندگی های انحصارات امپریالیستی میگردد. پس‌باید در تجارت خارجی‌پالیسی‌ای تعقیب گردد که در راه رشد اقتصادی کشور کمك کند وبر طبق منافع مردم باشد که تجارت بارتری دارای چنین خصوصیتی است .

تجارت بارتری (تجارت‌باکشورهای سوسیالیستی درافغانستان به‌این عنوان مصطلح گردیده‌است)بهترین شکل مبادله اموال‌برای افغانستان محسوب‌میگردد،زیرا این نوع تجارت برطبق پروتوکولهای اموال‌وتادیات منعقده برای‌هرسال‌صورت میگیرد، بدینطریق بازار مطمئن برای‌اموال مرسومی ما فراهم میگردد واز خروج مقدار زیاد اسعار خارجی وورود اموال‌غیر ضروری جلوگیری‌میشود.

در تجارت بارتری ارزش اموال صادراتی ووارداتی بطور کلی‌متعادل میگردد ومساله کسر بیلانس‌تجارتی باکشور های شامل این حوزه‌موضوع بحث نمیباشد . در تجارت بارتری تسهیلات لازم برای حمل وانتقال اموال تامین‌میشودونزدیکی افغانستان به‌کشور های‌شامل این حوزه‌تجارتی بخصوص اتحاد شوروی موجب تسریع درتحویلدهی اموال ودرنتیجه موجب دوران‌بیشتر اموال وسر مایه میشود . سیستم موجوده پرداخت کشور های شامل حوزه بارتری تجارت دراین امر کمك می‌کند چه قیمت‌اموال بلافاصله پس از ارسال تادیه می گردد ، در حالیکه درحوزه «آزاد» تجارتی قیمت کامل اموال‌پس از فروش‌آن پرداخته می‌شودوطبیعی است که‌درینصورت درتادیات تاخیر صورت می‌گیرد . علاوتادر معاملات تجارتی با حوزه بارتری قیمت محصولات اساسی صادراتی مطابق به‌قیمت های پیش بینی شده‌در پروتوکول های تجارتی درتمام‌مدت قرار داد ،تادیه می گردد . درحالیکه قیمت فروش اموال مادر بازار های غربی ثابت نبوده وتابع عرضه وتقاضاست ومثال عمده آن‌تموجات نرخ وتقاضا درلیلام های قره‌قل می باشد . بدین جهت است که‌تجار صادر کننده‌ترجیح میدهند که‌اجناس صادراتی را ازقبیل پخته، پشم ، میوه های‌خشك‌وغیره به‌این کشورها صادر نمایند .

از اینکشور ها بخصوص اتحاد شوروی اموالیکه وارد میشود اولا بطور عمده سامان ، ماشین آلات و تجهیزات صنعتی وزراعتی است که اهمیت تولیدی دارند وسهم نسبی آن‌ها در تجارت بین دوکشور از یکسال تا سال دیگر افزایش می‌یابد وبعد اجناس مورد احتیاج عامه و ضروری مانند قند وشکر، گوگرد ، روغنیات ، پطرول ، کاغذ واجناس مصرفی دیگر که از یکطرف برای تولید صنعتی وزراعتی مملکت لازم است و در امر تسریع آهنگ‌رشد وترقی کشورنقش موثری داشته‌وبه پیشرفت فنی آن کمك می‌کند واز جانب دیگرآن اموالی است‌که اصلا در داخل کشور تولید نمیشود ویا تولیدش محدود است . به‌این‌حقیقت روشن محافل‌واشخاصیکه به‌توسعه این نوع مبادله خوشبینی‌و صداقت هم‌ندارندو به‌آن‌درست عمل‌نمی‌نمایند امامعترف استند. در فصل تجارت وبیلانس تادیات. کتاب‌مربوط به‌پیش بینی های پلان سوم گفته‌می‌شود : «در مورد اموال کثیر المصرف که امکانات تولیدات داخلی آن موجود نمیشود در جریان پلان سوم‌تدابیر موثر بغرض رفع قلت همچو مواد صورت‌میگیرد، چنانچه درین‌موضوع به تجارت بارتری و حوزهٔ هائیکه تحت کنترول است ، قرار دادها و موافقات سالانه حق‌اولیت داده شد» طبیعی است‌که فوایدتجارت بارتری از نظرکسی پوشیده مانده نمیتواند نظر به تمایلیکه جهت صادرات به حوزه بارتری از طرف تجار صادر کننده وجوددارد‌وضرورت‌جبری‌ایکه به اموال وارداتی ازین کشور ها محسوس است درپروتوکول مبادله اموال‌وتادیات منعقده بااتحاد شوروی برای سال ۱۹۶۸ برطبق اظهار رئیس‌هیات افغانی که‌برای‌این‌منظور به آنکشور رفته بود «درحجم‌تجارت بااتحاد شوروی‌درسال ۱۹۶۸نسبت به سال های قبلی افزایش قابل ملاحظه بعمل آمده است» .

باوجود اینکه بر اساس تجارت بارتری ارزش اموال صادراتی ووارداتی بایدمعادل باشداما درعمل غالبا صادرات افغانستان به‌کشور های شامل حوزه تجارت بارتری بیشتر از واردات آن ازین کشورها میباشد مثلا صادرات افغانستان به اتحاد شوروی در سال ۱۳۴۰ به اندازه پنج فیصد بیشتر ازواردات بوده است، یعنی رقم۱۲۸۵ ملیون افغانی صادرات در برابر ۱۱۲۵ ملیون افغانی واردات (نرخ تسعیر: ۵۵افغانی فی دالر)(منبع کتاب پیشرفت پلان وتحلیل اوضاع اقتصادی برای سال ۱۳۴۵).

درلست‌اموال صادراتی به کشورهای حوزه بارتری ، تقریبا کلیه اموال صادراتی افغانستان‌بملاحظه میرسد وحتی اموال صنعتی افغانستان را بعضی ازین ممالك خریداری‌مینمایند مثلا درچند سال اخیر یکمقدار کافی میوه های کانزرو شده محصول فابریکه کانزروسازی وحفظ میوه قندهار ، به‌اتحاد شوروی صادر میگردد .

همچنین بموجب قرار دادیکه موجود است اتحاد شوروی حاضر گردیده که کود کیمیاوی مازاد از مصرف داخلی محصول فابریکه‌کود مصنوعی مزار شریف راپس ازآنکه فابریکه به تولید آغاز نمایدخریداری بکند. صدور گاز به اتحاد شوروی بقیمت های خیلی مساعد، در تجارت خارجی افغانستان مقام برجسته ومهمی را احراز میکند که در یکی دو سال دیگر اولین قلم عمده‌تجارتی مارا تشکیل خواهد داد .

از آنچه دربالا گفته شد میتوان در یافت که‌بسط مناسبات تجارتی افغانستان با کشور های شامل حوزه تجارت بارتری مزایای انکار ناپذیر دارد وبنفع مردم وکشور ما است .

این مناسبات نه‌تنها موجب‌رونق وتحکیم اقتصادملی افغانستان‌میشود بلکه امکان مقاومت در برابر سیاست غارتگرانه امپریالیستی رابوجود میاورد.

اگراز امکانات موجود برای‌بسط بازهم بیشتر این روابط که‌براساس حقوق‌متساوی‌ومنافع متقابل صورت میگیرد ، استفاده کامل بعمل نیاید علت آنرا باید نزد کشور های امپریالیستی وتجار بزرگ دلال وابسته بآنها جستجو کرد که از سیاست راه های باز منفعت میبرند وتوسعه روابط تجارتی نوع‌بارتری را به زیان خود میدانند .

اکنون تجار کمپرادور نه فقط بانفوذ تجارت وسر مایه خصوصی خارجی در اقتصاد کشور مخالفت نمیکنند، بلکه‌باتمام قوا بسط آنرا خواستارند . بهمین جهت درمرام نجات بخش خلقهای افغانستان ، درمرام دموکراتیك‌خلق گفته‌میشود: «یکی‌از عوامل ضعف اقتصادی مملکت و نفوذ استعمار جدید وامپریالیستی اینست (که قسمت بیشتر)تجارت خارجی ما در دست عده محدودی از نمایندگان‌کمپنی‌های انحصارات خارجی وتاجران بزرگ‌محتکر وکمپرادور داخلی وخارجی قرار دارد .

اینها دربدل صدور موادخام،اموال واجناس‌غیرضروری‌وغیر اقتصادی‌را بمقصدمنفعت جویی‌خویش وارضای تفاخرات قشر های تجمل پرست واردنموده ودرنتیجه‌موجب‌اسراف ، فرار سر مایه واسعار مملکت میگردد وهم به‌رشد صنایع ملی واستحکام استقلال اقتصادی لطمه سنگین‌وارد میسازد .»

بدیهی است‌که هر فرد وطنپرست وصدیق بمصالح خلق افغانستان وعلاقمند به‌رشدکشور به‌این عقیده است که عاجلا باید کنترول کامل بر تجارت خارجی برقرار گردد ، دست‌تجارو نمایندگی های‌انحصارات خارجی در امور تجارتی گرفته شود ومحیط عمل تجار دلال وکمپرادور شدیداً محدود گردد وباتلاشهای سرمایه کمپرادوری که درصددبسط نفوذ خود در اقتصاد کشور است و بامساعی قشرهای بالایی طبقات ثروتمند تقویت میگردد ، مخالفت موثر صورت گیرد وهرچه بیشتر روابط تجارتی باکشور های داخل حوزه بارتری بسط وتوسعه‌داده شود واز مزایای سیستم تجارت بارتری برای پیشرفت‌اقتصاد کشوراستفاده صحیح بعمل آید . البته در تحلیل آخری تا هنگامیکه تجارت خارجی کاملا ملی نگردیده وبدست دولت متمرکز نشود ، نمیتوان بهبودی واقعی را در تجارت خارجی انتظار داشت واین‌امرهنگامی‌تحقق‌پذیرفته میتواند که درین مرحله تاریخی یك حکومت دموکراتیك‌وملی که‌نمایندگی از منافع ومصالح خلقهای کشور مینماید ایجاد گردد .

برخی از لغات واصطلاحات سیاسی واقتصادی

پښتو:	دری :
عینی(ابژکتیف): هغه څه ته‌وایی چه له ذهن نه دباندی اود انسان له شعورنه مستقل موجود وی .	**عینی (ابژکتیف)** : عبارت است ازآنچه که درخارج از ذهن ومستقل از شعور انسان وجود دارد .
مالکانه بهره (دفئودال رانت) : له‌هغی ځمکی نه چه دبزگر دزائد کارنتیجه‌ده، دځمکی دمالك‌په‌وسیله دبهری غصبیدل. مالکانه بهره د بیگار په توگه ،اویا دجنسی اونقدی بهری‌په توگه وی .	**بهره مالکانه (رانت فئودال)** : بهره زمینیکه نتیجه کار زاید دهقان است و بوسیله مالك زمین غصب میشود. بهرهٔ مالکانه بصورت‌بیکاری، بهره جنسی وبهره نقدی درمیآید .
ارضی مسأله : دبزگر اود ځمکی دمالکیت او په زراعت کی د تولیدی مناسباتو او په کلی کی د طبقاتی مبارزو په وضع پوری دمربوطو مسائلو مجموع .	**مساله ارضی** : مجموع مسایل مربوط به وضع دهقانان و مالکیت زمین ومناسبات تولیدی در زراعت ومبارزات طبقاتی در ده .
دارضی مسألی حل دارضی دموکراتیکو او اساسی اصلاحاتو له لاری کیږی .	حل مسأله ارضی از طریق اصلاحات‌دموکراتیك واساسی‌ارضی، صورت میگیرد .
ترقی (پرمختګ) : له ساده نه کړکیچن ته‌اوله ادنی نه عالی ته پراختیا او توسعه . بشری ټولنه‌په کلی‌توگه دتوسعې دځینو درجو په خلاف چه کله‌نا کله قهقرایی سیر کوی ، د ترقی په واټ‌کی سیر کړیدی .	**ترقی (پیشرفت)** : بسط وتوسعه از ساده به پیچیده واز ادنی‌به عالی. جامعه بشری بطور کلی علی رغم برخی درجات آنها وجهش های قهقرائی، جاده ترقی را سیر کرده است .
د گم: هغه احکام چه په تعبدی او غیر نقادانه توگه، دقوتو د محاسبی د نظر کی نیولو نه پرته، دتطبیق وړ بلل کیږی جزمی احکام‌یاغیرقابل تغییراحکام، جزمیات .	**دگم** : احکامیکه بصورت تعبدی وغیر نقادانه بدون در نظر گرفتن تغییرشرایط ومحاسبه‌قوا، قابل‌تطبیق دانسته میشود. احکام جزمی‌یااحکام غیر قابل تغییر، جزمیات .
دگما تیزم (جزمی‌شیوه):داحکامو انطباق بی‌له نقادانه بر خورد او بی دشرائطو او احوالو له محاسبی نه.	**دگماتیسم** (شیوه جزمی) : انطباق احکام بدون برخورد نقادانه بدانها وبدون محاسبه شرایط واحوال .
عوام فریبی (یادخلکو تیر ایستل دماگوژی): دغولوونکو وعدو او شعارونه له لاری دخلکوتیر ایستل. عوام فریبی دسر مایه داری سیاست یو اساسی شیوه ده.	**عوامفریبی** (مردم فریبی- دماگوژی): اغواء خلق از طریق دادن وعده ها و شعار های فریبنده. عوامفریبی یکی از شیوه های‌اساسی سیاست سرمایه داری است .
ماجراجویی (او انتریزم): دقوت او واقعي شرائطو له محاسبې نه پرته‌بی اساسه عمل ته توسل کول. داسی عمل چه‌سرانجام په ماتیدلو محکوم دی .	**ماجراجوئی** (آوانتریسم) : توسل به عمل بی‌اساس وبدون محاسبه قوه وشرایط واقعی.عملیکه سرانجام محکوم به شکست است .
پراتیك (عمل): د اجتماع دژوند دضروری شرائطو د هستولو له پاره دانسان فعالیت . د پراتیك عمده شکلونه عبارت دی له تولید، طبقاتی مبارزی او علمی څیړنی نه.	**پراتیك (عمل)** : فعالیت انسان برای ایجاد شرایط ضروری حیات اجتماع. اشکال عمده پراتیك‌عبارتند از تولید ، مبارزه طبقاتی و تحقیق علمی .

جولیوس فوچیک

گوستافو چیکوا

ترجمه از م. «بری»

جولیوس فوچیك فرزند قهرمان‌خلق‌چکوسلواکیا ومبارز سرسپرده‌راه صلح ودنیای نوکه‌سراسرزندگی‌درخشانش مشحون از جانبازیها ووطن پرستی‌های پر افتخار است ،در سالهای جنگ دوم جهانی توسط‌اشغالگران فاشیستی بعد از شکنجه‌های تحمل ناپذیر ووحشیانه، محکوم به‌اعدام‌شد. وی دردورانی که پاشنه‌سیاه فاشیستهای آلمان ملت‌چکوسلواکیا وسراسر اروپا راباوحشت می کوبید و مدنیت بشری‌را به‌غارت وتباهی می‌کشید، درزندان، درتیره‌ترین‌روز های زندگی، درزیرشکنجه ها وضربه های وحشت آور«زیر چوبهٔ دار» را نوشت. این کتاب که حماسهٔ جاویدان زندگی انقلابی‌جولیوس فوچیك در مسیرمخاطرات‌ودشواری های سرسخت مبارزه است،ازپنجرهٔزندان‌تاآخرین‌سنگرهای رزم و نبرد ملت ها وبنای دنیای‌نوین، پخش گردید. این کتاب به‌اکثرزبانهای دنیا ترجمه وصد ها بار به‌چاپ رسیده است .

کتاب«در زیر چوبهٔ دار» که هنوزالهام‌بخش‌مدافعان دلیرورزمندگان‌راه رهائی‌بشریت‌است،نمونه شهامت‌وتحمل یك مبارز واقعی را درذهن توده ها بیدار می سازدودر پیکارزندگی، مبارزان را نیرو می بخشدتادر نبرد سر نوشت بی امان به پیش‌روند .

داستانی که درین جا تقدیم‌میشود قسمتی‌ازکتاب خاطرات‌گوستافوچیکوارفیق همرزم وهمسر باوفای‌جولیوس‌فوچیك است .

ناوقت به خانه بر گشتم ، میل شدید به خواب درآن نیمه شب مرا در خود می پیچاند که ناگهان صدای زنگها دوباره مرا بیدار ساخت. از بستر بیرون پریدم. صدای شدید ضربان قلبم را احساس میکردم .

سعی نمودم قلبم را آرام ساخته‌و بخود بگویم: خواب دیده ام، مگر وقتی چشمانم‌را گشودم صدای‌زنگها دوباره بگوشم رسید.

آنهایی که بانازیها در نبرد بودند صد هابار طنین این زنگها راشنیده وباصدای آن آشنایی کامل‌داشتند.

نخستین چیزیکه در ذهنم خطور کرد این بود که گشتاپودر جستجوی جلیوس است. از بستر بیرون شدم وبطرف اتاق تاریك قدم بر داشتم. ناگهان پایم به زمین میخکوب شد . بخود گفتم: «در را نخواهم گشود». دوباره بسوی بسترم بر گشتم و لحاف را طوری بسرم‌کشیدم که دگر صدای سنگین زنگها را نشنوم .

چه خوشبختی که جولیوس‌در آنشب خانه نبود! چه خوشبختی که بوزکاپوروا در آنشب با من‌نپائید ...

تمام اشیای‌خانه‌را از نظرم‌گذشتاندم آیا چیزی (غیر قانونی) وجود نداشت؟ فقط یك شمارهٔ ماه اپریل (رودی پراوو) ویك‌جلد از انتشارات مخفی «تاریخ حزب ....»در خانهٔ ما وجود داشت، ولی گشتاپو به‌آسانی آنهارا نخواهد یافت .

زنگ پیوسته نواخته میشد. دوباره بر خاستم، پنجره ها کاملا تاریك بود، ولی جریان برق طوری اتصال داشت که باید اتاق روشن می بود. فوراً دریافتم که «رودی‌پراوو» جریان برق را قطع کرده است. پرده را کشیدم و پنجرهٔ مخفی را باز نمودم.

بعد بطرف طاقچه خزیدم و آ خود را به آب گذر کشاندم. وقتی‌به پیرامون خود نگریستم ، همه جارا تاریکی‌شب فرا گرفته بود. خوف سقوط از ششمین منزل اپارتمان‌آنا در ذهنم گذشت .

به زنگها جواب نخواهم‌داد، و همه چیز ختم نخواهد شد. ولی به زودی

هسته ذهنم‌را فارغ ساختم . آنها(نازیها) میخواستند که سرهای شکسته وخم شدهٔ‌مارا درکنارجاده‌ها مشاهده کنند. ولی من این هوس آنهارا باخاك یکسان خواهم نمود .

دوباره به اتاق بر گشتم ، قلبم مانند زنگ کلیسا می‌زد. مسأله‌عمده در نزد من این بود که آنها نباید جولیوس را بیابند ... ناگهان‌تصور شنیدن طنین دو نوع زنگ مرا فرا گرفت. بخود گفتم: «این‌طنین‌اندیشهٔ منست». نفسم را در سینه حبس کرده دو باره گوش فرا دادم . زنگ گوش خراش تیلفون باطنین زنگهای هول انگیز در آمیخته بود. دراین‌اثنا صدای کوبیدن درب شدت گرفت. شرفهٔ که ازکف اتاق بر میخاست سخت ناراحتم کرده بود، خود را باتاق تاریك کشیدم. بزودی متوجه شدم که این صدا ها از تماس پاهای خودم باکف اتاق بر میخیزد. اندکی آرام شده بر خود مسلط گردیدم .

«به زنگها جواب نخواهم داد» باز بخود گفتم: «شایدآنها بروند» پنجره‌ها رابستم وبه‌پیرامون‌خانه‌نگاه میکردم، خانهٔ عشق ما... الماری کتابهای‌کنار دیوار، میزیکه جولیوس‌بآن کارمیکردو رادیو ایکه امواج مسکو را بما میرساند .

شرعی جوزجانی

نگاهی به زبان وادبیات
خلقهای اوزبك وترکمن

باپخش وانتشار السنه ترکی قدیم در قرنهای (۵-۶) میلادی ، زبانهای اوزبکی و ترکمنی نیز بوجود آمد . آثار مربوط باین دوره که حیثیت ادبیات شفاهی یاروایی رادارد ، در بعضی از منابع (چون سنگهای نوشته ، کتب وآثار علمی) تاکنون محفوظ مانده و بما رسیده است . یکی ازینگونه منابع آبده های «اورخون» میباشد. ریشه های این دو زبان رامیتوان در آبده های«دینیسه‌یی‌اورخون» که در سال ۷۳۲م بر سم‌الخطخاص«اورخونی» نوشته شده مشاهده کرد وهمچنان غنای لغوی واشکال گرامری این آبده‌ها تاکنون هم درین دو زبان و سایر زبانهای ترکی موجوداست .

منبع مهم دیگر «دیوان لغة‌الترك» اثر دانشمند بزرگ زبانشناس «محمود کاشغری» است که درسال ۴۶۹هـ بزبان عربی نوشته شده و حاوی نمونه های گوناگون ومهم سرود ها ، اشعار حماسی و ضرب‌المثل های مربوط بزمانه‌های خیلی قدیم میباشد . این کتاب که از افتخارات مشترك تمام خلقهای‌ترکی زبان و منجمله خلقهای اوزبك و ترکمن بشمار میرود،ابتدایی ترین سرود ها راکه در ابتدایی ترین جوامع بصورت دو بیتی ها سروده شده متضمن است . از آثار مهم دیگر کلاسیك میتوان نام داستان منظوم «قوتادغو بلیك (دانش رسیدن بسعادت) » تالیف یوسف خاص حاجب (۴۶۲ هـ) ، کتاب «هبة‌الحقایق » تالیف احمد یو گنکی (اواخر قرن ۱۲ یا اوایل قرن۱۳ میلادی) ، «قصهٔ ربغوزی » تالیف ناصرالدین بن برهان الدین ربغوزی (قرن ۱۲ و ۱۳م)را درینجا قیدکرد.

زبان اوزبکی که از گروپ زبانهای «چگل» منشعب‌گردیده بود روزگاری بنام «زبان ترکی» یاد میگردید، اما بعداً در قرن پانزدهم میلادی ویابعد ازآن اصطلاح«زبان - چغتایی »(که همان‌زبان‌ادبی اوزبکی قدیم میباشد) بر آن اطلاق گردید و اصطلاح زبان‌اوزبکی بعداز قرن ۱۷در پهلوی این نام بکار برده شد وبمرور زمان،بیشتر متداول گردید.

از آثار وشعرای مهم کلاسیك زبان اوزبکی قدیم وزبان ترکمنی میتوان از«محبت نامه» و «لطافت‌نامه» در بیك و «یوسف و زلیخای» او، سکاکی و «دیوان او»، لطفی- هروی و «دیوان- داستان گل و نوروز »او ، علیشیر نوایی وآثار جاویدان وفتاناپذیراو،سلطانحسین- میرزابایقراو«دیوان» او،ظهیرالدین- محمد بابر و «بابر نامه - دیوان» وسایر آثار نفیس او ، مخدوم قلی‌و «دیوان اشعار »او نام برد .

فاصلهٔ بین قرن ۱۴- ۱۷ دوره ای است که طی آن فرهنگ واز جمله زبان وادبیات خلق اوزبك شاهد پیشرفت وترقیات شگوفانی‌میگردد، ادبیات بدیعی در تکامل زبان اوزبکی نقش مهمی ایفا مینماید و آنرابزبان زنده ادبی و علمی مبدل میسازد. شاعر و متفکر بزرگ اوزبك علیشیر نوایی «۱۴۴۱ - ۱۵۰۱م» که یکی‌از شخصیت‌های‌بزرگ ادبی افغانستان وجهان محسوب میگردد ونام وآثار وی در پهلوی نام وآثار شاعران ونویسندگان بزرگی چون هومردانته شکسپیر، فردوسی،سعدی، بالزاك، پوشکین ، ابن سینا ، ودیگر سخن سرایان بزرگ جاویدان خواهد بود، بحیث انساندوستی بزرگ ، دانشمندی کبیر،سیاستمداری‌ورزیده وهنرمندی چیره‌دست رهبری‌نهضت علمی وادبی وهنری قرن ۱۵ افغانستان را در هرات بدوش‌میگیرد وادبیات کلاسیك اوزبك را بصورت اساسی پایه گذاری میکند ،و چون استادی توانا ودانشمندی انسیکلوپیدست (دایرة‌المعارفی) ، این زبان را بعالیترین مراحل تکامل‌میرساند وبا ۳۴- اثر علمی ، ادبی وتاریخی خویش چنانکه خود میگوید «حصار شکست نا پذیری برای این زبان بنا می نهدکه برای‌همیشه از دستبرد زمان وحوادث روزگار در امان‌خواهد بود» . عشق‌ومحبت‌آتشین‌وصمیمانهٔ او بخلق وعلاقهٔ شدیدوی به تعمیم وانکشاف دانش وفرهنگ به وی حیثیت منادی وپیشآهنگ اندیشه‌های مترقی وبشر دوستانهٔ‌عصر وی را می بخشد .

علیشیر نوایی فساد و انحطاط محیط فیودالی عصر خودرا شجاعانه افشا کرد وارمانهای عامهٔ مردم را هنرمندانه انعکاس داد وعلیه بیداد وستمگری، جنگ وستیزه وعدون از انصاف وعدالت، چه در عمل وچه در نظر، مبارزات‌دلیرانه بعمل‌آوردوحتی درین راه تکالیف طاقت فرسای‌تبعید وفشار های سیاسی وانواع تهدید وتخویف را نیز برخودهموارساخت.

او در مقالت چهارم «حیرة الابرار» خود عیاشی وباده نوشی ارباب‌قدرت عصر خود را خشمگینانه بباد انتقاد میگیرد ، وبا کلماتی تند وآتشین پردهٔ سالوس و ریا ازچهرهٔ آنان برمیدارد :

«قصر که بزم اندامهیا بولیب
زینت فردوس معلی بولیب
پرده لری رشته سی ایل جانیدن
لعلی و شنکر فی اولوس قانیدن
خشتی‌نی مسجد بوزوبان کیلتوروب
تاشینی ایل مرقدیدن ایکتوروب»

ترجمه : «کاخی که محفل عیش و نوش در آن بر پا میگردد ، باخون خلق رنگ آمیزی گردیده و پرده‌های آنرا از رشتهٔ جان‌توده ها بافته‌اند.. خشتهای این قصر را از دیوارمسجد کنده اند وسنگهای آنرا ازتربت مردمان آورده اند . »

نوایی با آثار بزرگ خویش‌زبان وادبیات اوزبکی را «از حیث شکل ومضمون» آنقدر غنا بخشید که قرنها برای خلق اوزبك حیثیت سرچشمه فیاض را خواهد داشت. دلیل علاقه واحترام این خلق‌نسبت به نوایی این بس که تاکنون هم برخی از پسران و دختران اوزبك در گوشه وکنار کشور ما با خواندن دیوان وی در مدارس محلی سواد میکشند .

نوایی در عین زمان بنیانگزار دبستان ادبی بزرگی است که با خصوصیات عالی خویش‌مورداحترام وتقلید ده ها تن از شعرای بعدازوی قرار گرفته است ... بدین ترتیب نوایی حیثیت استاد و پیشوای ادبی بزرگی را دارد که صدها شاگرد در دبستان ادبی خویش پرورده‌وتاکنون هم که ۵۲۶سال از تاریخ تولد وی میگذرد ، در قلب وروح ملیونها انسان جا دارد و آثارش‌روز بروز اهمیت جهانشمول کسب میکند و توجه عمیق‌شرقشناسان‌ودانشمندان جهان را بسوی خود جلب مینماید.

تعداد شاعرانی که بعد از نوایی لطفی وبابر خلقهای اوزبك وترکمن در آغوش خود پرورده اند خیلی‌زیاد است که مجال بحث پیرامون تمام آنان میسر نیست ومادر شماره های آینده راجع به (ادبیات‌روائی) که بخش مهمی را در تاریخ ادبیات خلقهای اوزبك و ترکمن اشغال مینماید ، بحث خواهیم کرد .

شما ...

شما ای توده های غرق در مرداب
شما ای بردگان بند در زندان
شما ای کشتگان ظلم انسانی
وشما ای رهروان راه آزادی
به پا خیزید ! . . .

•

طلسم شوم استعمار پوسیدست
سریر ظلم واستبداد لرزیدست
وفوج پرتوان راه آزادی
بسوی منزل مقصود جنبیدست

• • •

شما هم بگسلید زنجیر استعمار نگین را
شما هم بر کنید بنیاد استبداد دیرین‌را

داؤود (کاویان)

لحظه‌ئی با دوستان

دوست ارجمند ،ق.م کارگر!

مضمون الهام بخش‌شما که‌حاکی از آرمانهای طبقهٔ شما بود به ما رسید . اطمینان میدهیم که در تحقق این آرمانهای شریف شما ، با تمام نیرو مبارزه کنیم ووظیفهٔ خود را در پیشگاه خلق کارگر افغانستان انجام دهیم . آرزو مندیم بعد ازین نیز با فرستادن نظرات با ثمر خودما را امتنان بخشید .

•

دوست گرامی «زنبور» !

انتقادات شما در مورد صحافت وطرز بیان وافاده مطالب پرچم ،تا حد امکان مد نظر خواهد بود . آرزو مندیم که باز هم بهمکاری خود ادامه دهید .

•

بناغلی ع . سایی از لشگرگاه !

نظرات نیک واحساسات شریف و وطن پرستانه شما را دریافت نمودیم . امید واریم همیشه پرچم مبارزه را استوار داشته، از نظرات خود ما را مستفید نمائید .

•

دوست ما «بی‌نشان» از قطغن !

آنچه راکه در باره مناسبات‌کهن تولیدی کشور نبشته اید ، همه بر پایهٔ واقعیات استوار است . اماتنها باتشخیص نارسائیها وعلل عقب‌ماندگی ، کار ما پایان نمی پذیرد. بایداهداف‌مشخصی را درمیان‌نهادو در راه تحقق آرمانهای ملی و دموکراتیك خلق با درك وتشخیص درست شرایط بمبارزه کرد .

*

دوست عزیز ما «بشر دوست» !

مضمون شما زیر عنوان «وظیفه ملی یك جوان» عمیقاً درك شد . از لابلای آن تضاد های گوناگون جامعهٔ ما تشخیص می گردد. آرزومندیم که دوشادوش کارکنان جریدهٔ پرچم ، در راه حل اینهمه تضاد ها به مبارزهٔ پیگیر ، ملی ودموکراتیك ادامه دهید .

*

محترمه «نودیه» !

بنابر تقاضای [illegible] وسایردوستان، اصطلاحات سیاسی ولغات پرچم در ستون مربوط آن نشر می شود . پرچم به نظرات و پیشنهاد ها و انتقادات اصولی دوستان خود پیوسته پاسخ مثبت خواهد داد.

*

بناغلی س . پنجشیری از پلخمری !

تذکرات دوستانه و ثمر بخش شما بدرستی درك گردید . بیداری شعور طبقاتی و سیاسی کارگران وظیفهٔ ملی و تاریخی ماست .آرزو داریم همیشه همکاری شما درین راه با ما باشد .

خواهر گرامی...«محروم»ازنیمروز!

نامهٔ تکان دهندهٔ شما رسید، اینك آنرابدون تصرف نشر مینمائیم .

«به ادارهٔ محترم جریدهٔ پرچم .

از آنجائیکه پرچم یك جریده ملی وترجمان حقیقی وبا جرئت درد های تودهٔ عظیم ورنجبر خلق افغانستان است امید واریم با درك و احساس مسئولیت هایکه در مقابل همه‌طبقات درد رسیده ، محروم و رنجبر ما دارند . نباید از شعلهٔ که‌از سینهٔ یك دختر افغان زبانه کشیده وبروی صفحه کاغذ نوشته خود داری فرمایند .

اینست سر نوشت دختران افغان در عصر حاضر

گرچه در فامیلی زندگی میکنم که در آن از نان نامی واز لباس‌نشانی سراغ نشده و پدرم وظیفهٔ اجدادی و میراثی «دهقانی» را با کمال خونسردي پیش می برد وعوائد روزانه اش ده افغانی بیش نیست ولی با این همه نا مساعدتی توانستم تا صنف ششم که سرحد نهائی تحصیل برای یك دختر شاید تنها در اینجا تعیین شده باشد موفقانه پیش بروم .

از اینکه یك دختر با تحصیل شش ساله در عصر امروزی آنهم با وسائل ووسایط بس ابتدائی برای خود ، وطن وجامعهٔ خود مصدر چگونه خدمتی خواهد شد به قضاوت آنانیکه تاسیس مکاتیب عالی را در اطراف کشور کسر بودجه می‌دانند میگذارم .

گر چه آرزو داشتم بهر وسیلهٔ باید به تحصیلم ادامه بدهم ولی بدبختانه به اثر توجه شوم ملك صاحب وعلاقهٔ خاصیکه ملاکین در راه پایمال کردن آرزو های طبقات رنجبر ما دارند باوصف نارضایتی من وهمهٔ فامیل من بایك دهقانیکه متاسفانه آنهم مسن چه بلکه محتاج عصاهم بود در بدل دو هزار افغانی که حد آخر پیشکش (یعنی قیمت‌یك دختر) تعیین شده از دواج نمودم .

باید عرض نمایم که هزار افغانی از پیشکشم حصهٔ ملك صاحب بنام (کبابی ، دستار ، شیرینی وغیره) گردید .

شیوهٔ دکتاتورانه ، خونخوارانه و تصور نا شدنی ملاکین که یقین‌دارم برای همه‌جوانان ماغیر قابل تحمل است وادارم ساخت تا بحیث خدمه درخانهٔ ملك صاحب مشغول خدمت باشم . وهم میتوان به جرئت ادعا وثابت کرد که نود و هشت فیصد دختران اینجا بر علاوهٔ آنکه از فیض علم و معارف بی بهره مانده اند قوانین پیچیده و میان خالی «خان خانی» آنها را از همه حقوق مدنی شان محروم وبه سر نوشت شوم من‌مبتلانموده‌و خواهند کرد .

اگر نمایندگان پارلمان ما که بدبختانه ملاکین میباشند و کمتر از حقوق و خواسته های ما دفاع می نمایند ویا اینکه ذوات ایشان در مبارزات‌انتخاباتی که آرزوی اشغال یك کرسی پارلمان را داشتند به موکلین وعده های رنگین را جلوه دادند وبعداز آنکه بمرام‌خودرسیدند ومعاشات‌هنگفت‌راکه‌هرگزتصورآنرا در سرو سودای خود نداشتند به کیسه های خود ریختند موکلین و توقعات موکلین خود را فراموش وخود مست نشهٔ معاش وپول گشتند .

اگر والدین ما متاسفانه خود بقسم برده وبنده خان زندگی کرده واز حقوق حقه و مسلم خود(آزادی) محروم اند پس‌وظیفهٔ آنانیکه میدانند ومیتوانند در برابر ما چه ونتیجهٔ آن چه خواهد بود .

گرچه امروزمتاسفانهٔ‌برحسب دلخواه یکعدهٔ‌محدود بقسم‌کالای موردضرورت بفروش‌میرسیم ولی به‌همهٔ آنانیکه مسبب‌بدبختی و محرومیت ما شده ومیشوند گوشزد وخاطرنشان‌میکنیم که ما هم مانند سایر دختران جهان درراه برآوردن آرزوهاوتامین حقوق و خواسته های معقول و مدلل خود از هیچگونه دسیسه کاری وفیصله های بی شرمانهٔ ملاکین و همکاران شان‌هراس نداشته بادرك واحساس مسئولیت هائیکه در راه اعتلا، ترقی وتربیهٔ اولاد وطن داریم از حقوق خود بشدت دفاع می نمایم. آرزوی ما آنست تا خواهرانیکه بتازگی در سر حد زندگی آبرو مندانهٔ قدم گذاشته وتا حدی از حقوق مدنی وانسانی مستفید شده اند صدای‌مارا بگوش همه خواهران وبرادران‌افغان ودردرسیده ما رسانیده، ناجی‌حقیقی وواقعی یکعدهٔ کثیر خواهران مظلوم ومحروم خود شده، انگشت انتقاد بر خیانت این آدم فروشان قرن بیست، ملاکین مقتدر وحامیان‌شان بگذارم . با عرض احترام»

«خواهر محروم شما»

پرچم : به نمایندگی جریان دموکراتیك زنان افغانستان مراتب تاثر عمیق خود را از سر گذشت این خواهر گرامی که گوشهٔ‌ئی از زندگی زن را در افغانستان تشریح میکند، ابراز میدارد ومتعقد است:تا زنان کشور دو شادوش مردان درمبارزات دموکراتیك ضد فیودالی وارتجاع سهم نگیرند ، این ستمها بر ایشان همچنان ادامه خواهد داشت .

---

*آنها (نازیها) شاید ازمن بپرسند جولیوس کجاست؟به آنها جواب خواهم داد که در بارهٔ جولیوس‌بعد از آخرین دیدار ما در بهار (۱۹۴۰) دگر چیزی **نشنیده ام ***

آری ! اوبه این خانه‌بستگی دارد، وتا هنگامیکه من اطمینان دارم که او دو باره بر میگردد، چرا باین خانه وابسته نباشد .

چیزیکه مراتسکین میداد این بود که آنها تاکنون‌نتوانسته اندجولیوس را دستگیر کنند .

ناگهان احساس کردم کلیددرقفل در می چرخد ودروازه در حال باز شدن است. پا هایم بی اختیاربطرف دروازه کشیده شد ومن در را باز کردم .

دو گشتاپوی بر افروخته‌وخشمگین در برابر خانه نمایان شدند وسومی در کنار چپ آنها استاده بود. یکی‌از آنها بازبان (چکی) وحشیانه فریاد زد .

—زن! چرا باز کردن در اینقدر طول کشید ؟»

گفتم: «من زنگ را نشنیدم »

- «بی‌شعور مایك ساعت تمام زنگ زدیم »

—« من خواب‌بودم، شماکی‌استید؟»

- بتو مربوط نیست .

آنها تمام قفسه های دیواری را گشودند، لباسهارا زیر ورو کردند واز چنگکها طوری می کشیدند که پاره میشد، بطرف‌الماری کتابهاحمله بردند وآنرا پائین انداختند، ورقهارا بررسی میکردند وکتابهارا به زمین میزدند، کتابهایی که مابه آخرین پولهای زندگی خود می خریدیم ، جولیوس باعشق خاصی آنهارا در آلماری ها چیده بود وارزش فراوان برایشان قایل‌بود. وقتی در سال ۱۹۳۹گروه فاشیست های آلمانی وطن مارا اشغال کردند، جولیوس از دوری کتابها سخت رنج‌میکشید.

- «شوهرت کجاست » ؟

—« نمیدانم. من اوراندیده ام .»

(باقیدارد)

از «صفحه‌اول»

تظاهرات روز اول...

ومدنیت باشکوه‌بشری تنهابه‌نیروی بازو وقدرت اندیشهٔ ایشان بوجود آمده وفقط خود شان حق دارند ازآن استفاده کنند، نه مشتی معدود مفتخوار وسر بار جامعه، دیگر نخواهند توانست به استثمار بی رحمانه وتسلط جابرانهٔ خویش ادامه دهند .

بادرك این حقایق نیرو های دموکراتیك خلق، باساس ماموریت تاریخی خویش واحساس ضرورت به جلب توجه زحمتکشان کشور بخصوص طبقهٔ جوان کارگر به اهمیت وتجلیل روز تاریخی اول‌ماه می،در شماره هفتم پرچم دعوت کرد تا«باغریو زنده باد طبقه‌جوان‌کارگر» این روز پر افتخار وجشن تاریخی خودرا برای نخستین بار در تاریخ حیات سیاسی کشور برپادارند .

بنابرین درمناطق وحوزه های کارگری کشور زمزمه های‌پرحرارت مظاهره وتجلیل روز اول می بوجود آمد وکارگران کشور از محصلان وسایر روشنفکران دعوت نمودندتا درین روز، دوشادوش آنان‌درمظاهره اشتراك نمایند. این دعوت ازطرف محصلان‌وطن‌پرست‌پوهنتون وپولی‌تخنیك باشور وشوق استقبال شد وشامگاه روزقبل‌ازاول‌می اجتماعاتی برگزار وفیصله بعمل‌آمد تافردا با تظاهرات منظمی این روز تاریخی تجلیل گردد .

سحر گاه روز اول می، نمود دیگری داشت. درسیمای رنجکشیدهٔ زحمتکشان چیز های تازه‌ئی خوانده می‌شد، چیزهائی شبیه به انعکاس امیدهای نو، امیدهای زندگی‌بخش، امیدهای که برای‌آینده زیبا و وشگوفان، آیندهٔ مرفه ودوراز رنجها وستمهای طبقاتی زنده می شوند، جان می گیرند وبال می گشایند .

نگاه‌های افسردهٔ جوانان کارگر به افق تازه‌ئی گشوده می شد،افقی‌که چون صفحهٔ جدیدی از تاریخ‌زندگی، هرلحظه بی‌غبارتر،روشنتر‌ورنگینتر می نماید .

آری!.. این صبح روشن، آغاز درك جدیدی از یك زندگی نو بود، زندگی برای مبارزه، مبارزه برای زندگی .

جوانان محصل برتصمیم شبانگاه چون صخره استوار بودند، بنا بران چون موج خروشانی با پرچمهای رنگین بحرکت درآمدند وغریوشعار های «جاویدباد جشن اول ماه‌می!»، «پیروز باد طبقهٔ جوان کارگر!» «مرگ برفیودالیزم!»، «سرنگون‌باد امپریالیزم!»، «نابودبادستم‌سر مایه وبیداد ارتجاع!» و«نان، لباس، صحت وخانه میخواهیم!» در فضای کابل پیچید .

موج پیشتازی از مظاهره چیان باشور وهلهله جوانان ازپولی‌تخنیك وپوهنتون بسوی شهربحرکت افتاد. ولی این جریان پرشور که امواج آنرا نه‌قطرات بیجان،بلکه انسانهای رزمنده وباشعوری تشکیل میداد، عنان داشت واراده. باید میرفت. آری میرفت آنجاکه دعوت شده‌بود، آنجاکه واقعی‌ترین وپیشآهنگ‌ترین نیروی تکامل جنبش یعنی کارگران جوان وجود داشتند. ازآنرو جادهٔ بزرگ شیرشاه مینه راباشور و خروش وصف ناپذیری پشت سر گذاشت وبسوی نزیکترین کانون کارگران اعنی فابریکه حجاری و نجاری سرا زیر شد. آنجا که انحصارات امپریالیستی آلمان غرب دراستثمار کارگران افغانی بیداد می کنند . این فابریکه سالها یکی از موسسات صنعتی داخلی بشمار میرفت واکنون‌محافل حاکمهٔ ارتجاعی آنرا به‌امپریالیستان آلمان غرب سودا کرده‌اند وآنچه از احجار گرانبهای کشور می یابند

(ص٤)

پرچم

دافغانستان دخلک دموکراتیک افکاروخپرونکی

په پښتونستان کی د ضد استعماری

مبارزو نوی څپی

دپښتنو په سیمو باندی دانگریزاو پاکستان داستعمار د نږدی دوو سوو کلونو تسلط په حقیقت کی داستعماری وحشت او بربریت دزړه دردوونکی ظلم اوجبر، قتل عام او استثمار یو اوږد غمجن داستان دی چه هره پاڼه یی دانسان اوانسانیت په وینو لیکله شویده. استعماری قوتونه دخپلو استعماری مقصدونو دسرته رسولو په خاطر دهیڅ ډول غیر انسانی سلوك نه مخ نه دی اړولی او ترخی خاطری به یی دتل دپاره دپښتنو دملی آزادی دتاریخ په زړه کی ثبت وی.

خو دښمن په هیڅ ډول ونه شو کولی چه دخپل فشار ترمنګلو لاندی دپښتنو ملی مقاومت مات کړی اودهغوی دملی خپلواکی دنهضت مخه ونیسی.

پښتانه داستعماری مریتوب دزنځیرونو دماتولو، دخپلی خاوری دتمامیت او د خپل ملی حاکمیت دګټلو دپاره دټولو استعماری یرغلګرو اوغاصبینو په مقابل کی په ډیره قهرمانی سره جنګیدلی او جنګیږی چه د زړورتیا او میړانی یادګارونه ئی د هیواد په هر کوټ کی ولاړدی اود خپلی خاوری هرموټی یی ددښمن په وینو لړلی دی او په خپله یی هم بی شماره قربانی ور کړی دی.

خو په ډیر خواشینی سره وینو چه دنامساعدو داخلی او خارجی شرایطو اود استعمار ددسایسو له کبله ددوی دمبارزی اوقربانی ورکولو سلسله لاتراوسه جاری ده اوترهغه پوری به جاری وی چه له خپلی خاوری څخه دخارجی استعمارچیانو پښی لنډی کړی او خپلی ټولی سیمی سره یو کړی اود تل دپاره له خپل هیواد څخه داستبداد او ستم، استثمار اوبی عدالتی ریښی وباسی.

دقصه خوانی او چارسدی قتل عامونه دانګریزی استعمارګرو اوپاکستانی چایګردارانو داستعماری تسلط په مقابل کی د پښتنو د ملی آزادی دانقلابی مبارزی او قربانیو دوه نه هیریدونکی مثالونه دی. د۱۹۳۰ کال داپریل په۲۳ دانګریزانو استعماری لښکرو په پښتنو مجاهدینو باندی دقصه خوانی په بازار کی دګولیو داسی باران و اوراوه چه په څو دقیقو کی ئی د پیښور ښار دمبارزانو په وینو رنګ کړ. او څه نه څه یو ولس سوه تنه ئی شهیدان او ټپیان کړل په زرګونو کسان ئی دآزادی غوښتلو په ګناه په زندانونو کی واچول.

دهمدی انقلابی ورځی په خاطرو چه دثور په ۳ د پیښور په شاهی باغ کی د پښتونستان د آزادی غوښتونکو زلمیانو له خوا دارباب سکندرخان په مشری یوه بی ساری جلسه جوړه شوی وه چه په هغی کی خان عبدالولی خان، اجمل خټك او نورو مشرانو او په زرګونو تنو خلکو ګډون کړی و، جلسه وروسته دمظاهری په شکل دشهیدانو دمزار خوا ته روانه شوه اود افغانی قونسلګری له مخی نه د تیریدو په وخت کی یی دافغانستان جنډې ته تودې چکچکی وکړلی. خبریال وائی چه خلکو دارباب سکندرخان، ولی خان، او اجمل خټك په غاړو کی دګلونو امیلونه واچول اود لاسی بمونو په خلاصولو سره یی ډیری ډزی اوکړلی. په دی جلسه کی خان عبدالولی خان یو اوږد تقریر وکړ او په هغه کی ئی دپاکستان دواکمنو له خوا له پښتنو سره دیو لړ هغو ظلمونو یادونه وکړه چه په اقتصادی، ثقافتی اوسیاسی ډګر کی شوی دی، وروسته ترهغه ښاغلی اجمل خټك او نورو مشرانو او شاعرانو خپل تقریرونه او شعرونه واورول. جلسه پداسی حال کی چه ډېر لیسو له کنترول نه هم وتلی وه د پښتونستان زنده باد فخر افغان، زنده باد په نعرو پای ته ورسیده.

برخیزوطن !

بیدار شو ! بیدار شو! ای ملت بلاکشیده، تو میتوانستی در نخستین صف باشی
اما از بدبختی وکاهلی
واپس ماندی وزبون شدی

•

بیدار شو وطن! اگر بر نخیزی
دیگر هر گز بر نخواهی خاست
واگر هم بیدار شوی تنها آنقدرفرصت خواهی یافت که نامت را بر سنگ گورت بکنی .

•

بیاوطن ! بر خیز وجبران کن
دریك ساعت بزرگ خطا های یك قرن را .

«پتوفی قهرمان وشاعر ملی مجار»

روزاول‌می در گلبهار

خبر نگار پرچم از گلبهار اطلاع میدهد که به مناسبت روز اول می جمع کثیری از کارگران پیشرو فابریکه نساجی گلبهار باشتراك عده‌ئی از دهقانان، معلمان وروشنفکران ترقی خواه ولسوالی کوهستان از ساعت چهار الی شش بعد از ظهر یازده ثور ۱۳۴۷ در باغ عمومی گلبهار اجتماع نمودندوجشن پر افتخار کارگران را باشور و شوق خاصی تجلیل کردند.

دراین اجتماع عده‌ئی ازکارگران دلیر وروشنفکران مترقی و معلمان وطن پرست در باره وضع زندگانی رقتبار کارگران و دهقانان افغانستان واستثمار بی رحمانه آنها توسط کار فرمایان و ملاکین خطابه های آموزنده و مستدلی ایراد کردند که‌از طرف حاضران باگرمی وحرارت بدرقه شد. در پایان این اجتماع فیصله بعمل آمد که بعد ازین هر سال روز اول‌می به حیث روز کار گر در گلبهار تجلیل گردد.

اخراج کارگران سپین زر شرکت

پانزده نفر از فارغان صنف نهم ښوونځی صنایع کابل که درشعبات فنی سپین زر شرکت ایفای وظیفه‌می نمودند، به اداره پرچم مراجعه‌و یادداشتی مبنی بر اینکه بدون‌موجب‌از طرف کار فرمایان آن شرکت از کار اخراج شده اند، تسلیم دادند. در یاد داشت اضافه میشود که موضوع‌را به وزارت معارف نیز (که‌ایشانرا بعد از فراغ تحصیل به سپین زرشرکت معرفی کرده بود) عرض کرده‌اند، ولی تاکنون به‌نتیجه‌ئی نرسیده اند.

پرچم: اینهم گروه دیگری‌ازبیکاران که به لشکر هشتادهزار نفری گذشته علاوه‌میشود، بدون‌اینکه حکومت‌درین زمینه کوچکترین مسؤولیتی احساس کند.

(بقیه ص۳)

تظاهرات روز...

باناخون کارگران جوان افغان صیقل می زنند وبغارت می برند.

اندکی بعد صداهای گرم مظاهره چیان عمارت‌فابریکه حجاری ونجاری رادر جادهٔ دارلامان تکان‌داد. کارگران جوان که‌به انتظار چنین لحظاتی بابی‌صبری دقیقه شماری می کردند، از شور وشوق جوانان مبارزباشعار های پرحرارت‌والهامبخشی استقبال کردند.

دیگرمظاهره به‌واقعی ترین‌نیروهای‌مبارزه پیوسته‌بود، دیگرجوانان محصل وروشنفکران مترقی عملا به دعوت کارگران جواب مثبت داده بودند، گرمی مظاهره دوبالا شد و فریادهای «پیروز باد نهضت جوان کارگری کشور» پشت استثمارگران خارجی وهوا داران داخلی شان رابه لرزه‌درآورد. میتنگ بر جلالی برپا گردید. کارگران فریادمیکشیدند و شعار میدادند.

یکی از کار فرمایان آلمانی که لحظه ای قبل کارگری را بجرم یك درخواست قانونی‌اش زیر مشت ولگد گرفته بود، افشا گردید واو دراثر احتجاج مظاهره چیان وبرای نجات خود از دفاع شجاعانهٔ کارگران، مجبورگردیدباعجزوالحاح معذرت بخواهد.

موضوع بهمین‌جاخاتمه نمی‌یافت، این‌هنوز آغاز کاربود ومظاهره همچنان به پیش می رفت.

ساعتی بعد صحن فابریکه‌جنگلک مرکز اجتماع بزرگی بود، مظاهره‌چیان باشتراك کارگران جوان‌بآنجا رسیده بودند، کارگران فابریکه و جوانان پیشرو وطنپرست، مترقی ودموکراتیک خلق افغانستان در اطراف وضع زندگی طبقهٔ کارگر، شرایط بدکار، مزد ناچیز، کارهای اضافی واجباری واستثمار بیرحمانه کارگران خطابه های مستدل واشعار پرحرارتی ایراد کردند که با شعار های گرم وتائیدات مردم استقبال گردید.

مظاهره باشتراك کارگران فابریکه های جنگلک‌وحجاری‌ونجاری راه شهر رادر پیش گرفت وباکف زدنها وخروش غیرقابل وصفی پل آرتن راعبور وبه مطبعه معارف (فرانکلن ــ وسیله نفوذ استعمار فرهنگی) رسید، در آنجا توقف‌کرد. ولی کار فرمایان آن با وجود پافشاری وشور کارگران مطبعه که آرزوی اشتراك‌درجشن کارگری ازچهره‌های گرم آنان پیدا بود، با سماجت خاصی از خروج‌کارگران جلو گیری میکردند، و علی الرغم مقاومت آنها کارگران‌مطبعه‌وهمچنان لحظه‌ئی بعد شاگردان ښوونځی میخانیکی (کارگران ماهر آینده) با سایر رفقای کارگر خود در امر ادامهٔ مظاهره اشتراك کردند.

مظاهره در شهر داخل شد و هزاران نفر از شهریان کابل به شمول پیشه وران، دکانداران، کارگران ورکشاپهای خصوصی و سایر حوزه های کارگری مانند شرکت سرویس، خانه سازی، مطابع مرکز، مامورین وروشنفکران در میتنگهای مختلف آن که بالترتیب در پل باغ عمومی، سپاهی گمنام، سینمای پامیر، تیمورشاهی پارك و پارك زرنگار صورت گرفت شرکت کردند.

درین‌میتنگها نمایندگان حوزه های مختلف کارگری شهر، جوانان ومحصلان ونمایندهٔ دموکراتیك‌زنان سخنرانی‌ها وا شعار پر شور و آموزنده‌ئی در اهمیت روز اول‌می، وضع زندگی، شرایط ناگوار کار، حیات مصیبت بار واستثمار و ستمگری طبقات حاکمه ومحافل سیاسی آن ایراد کردند که‌باشعار های: «فرخنده بادجشن اول‌ماه می»، «پیروز باد نهضت جوان کارگری در کشور»، «نابود باد فیو دالیزم دشمن‌عمده‌طبقاتی خلق»، «سرنگون باد امپریا لیزم»، «پیروز باد مبارزه خلق ویتنام»، «نابودباد ستم سرمایه وارتجاع» و«ما نان، لباس، صحت‌و خانه میخواهیم» به گرمی استقبال می شد.

بالاخره این مظاهرهٔ پر جلال و بی‌سابقه مقارن ساعت هفت‌شام با صدور قطعنامه‌ئی که متن آن در صفحهٔ اول این‌شماره نشر شده است، ازطرف نیرو های وطنپرست ترقیخواه ودموکراتیك‌خلق‌وتائیدات وکف زدنهای خلق بگرمی پایان یافت.

پرچم: ناشراندیشه‌های دموکراتیك خلق در حالیکه تظاهرات عظیم روز اول‌می، راکه برای نخستین بار در کشورصورت می‌گیرد، طلیعهٔ‌بزرگی از آغاز یك مرحلهٔ جدید مبارزه در افغانستان میداند ومتن اعلامیه‌ایرا که‌درپایان این مظاهره صورت‌گرفته جدا تائیدمیکند، به‌آیندهٔ این‌نهضت وبرهبری طبقهٔ جوان کارگر در جنبش دموکراتیك ملی ومترقی کشور ایمان وامید محکم خود را ابراز میدارد.

درپایان طوریکه بارها ضرورت وحدت واتحاد تمام نیروهای ملی، دموکراتیك ومترقی کشور را در امر ادامه وتقویت نهضت های مترقی در کشورخاطر نشان‌کرده‌ایم، کوچکترین حرکت ضد جنبش‌وضد اتحادنیروهای فوق را اعم ازاینکه بجهت سازشکاری راست ویا بجهت سازشکاری «چپ» وماجراجوئی بلغزد خیانت عظیم وتاریخی درراه نجات خلقهای ستمدیدهٔ کشور از یوغ استبداد وارتجاع داخلی و بین‌المللی میدانیم و بار دیگر شعار میدهیم که: پیروزباد وحدت واتحاد تمام نیرو های صدیق وطنپرست و ترقیخواهان دموکراتیك خلق افغانستان !

جاویدباد روزمی، روز همبستگی بین المللی خلق‌کارگر در مبارزه علیه امپریالیزم وبرای‌صلح، استقلال ملی، دموکراسی وترقی اجتماعی..!

دکندهار په ښارکی

دد کاندارانو اعتصاب

دپرچم خبریال دکندهار دښار څخه‌خبر ورکوی چه دثور دمیاشتی په لومړیو ورځوکی دکندهار دښار دهرات په بازار کی دحاجی نظرجان دسرای دخاوند دبدی رویې اوبه کرایه کی داضافه ستانی له کبله‌څو سوو دکاندارانو خپل دکانونه‌وتړل او په اعتصاب یې لاس پوری کړل.

خبریال وایې چه دنوموړی‌سرای خاوند سربیره پردی چه په بیوزلو دکاندارانو باندی ستم کوی، د اپارتمانو، سرایو او کورونو د نورو مالکانو په څیر ددولت دمالیې‌اداکولو ته هم غاړه نه ږدی.

پرچم په کله غوښتنه کوی چه دبیوزله کسبګرو او د کاندارانو دحمایې او مصونیت دتامین لپاره دی تر عادلانه شرایطو لاندی دکرایې قوانین‌وضع‌شی او په‌کلکه‌دی‌تطبیق‌شی خوباید کسبګراودکانداران وپوهیږی چه تر څوخپلی صنفی اتحادیې مینځ ته رانه ولی او سره متحد نشی د مالکانو ظالمانه بهره کشی به همدا راز دوام لری.

اوږده لار

په ټوله سیمه کی باران اوری
آسمان ناری وهی، وریځ ژاړی
زموږ دمځکه‌په یوه خره باندی
یوی کله لیږدی، او ږده لار نغاړی

• • •

خو زړی خولی په باران لندی
په خری پرتې اوبه تری‌داری وهی
شپیته کلن بوډا له ښځی سره
پسی روان دی سختی لاری وهی

• • •

دښځی غیږ کی یو ماشوم ویده‌دی
کله چه تالنده شی وریږ دی
مو ږې را ټینګ کړی چه دی‌وژاړی
سرېې خپل زړه ته برابر کیږدی

• • •

دباران څاڅکی لکه غشی راځی
سوړ باد په ستر ګو لکه ستنی لګی
دلار تیری شګی په لوڅو پښو
دچړو څوکو په شان سونی لګی

• • •

دبوډا پوزی‌نه اوبه څاڅی
باد چه پیاوړی شی ځګیروی‌کوی
کله چه‌وپرزی نو «شکر»وایې
بیاچه راپورته شی ستمی وهی

• • •

ای پردیسانو، دوطن ز منو !
ستاسی‌مړستون‌اوستاسی‌کورچیری؟
چیری خاړ پوزی، چیری لوبی‌کوی،
ستاسی‌مړستون‌اوستاسی‌کورچیری؟

• • •

آیا دررسی دنړی سندری:
چه درست بشر یو کلی کوربولی؟
خوتا پخپل‌پراخ‌هیواد کی ولی
نه‌څوك شریك‌اونه خپل ورورېولی ؟

• • •

باران ته ګوری‌چه قطره‌دی
چه سره‌یوشی‌نو سیلاب جوړکړی
بیاچه په یوه لاره کی‌سر کیږدی
کاڼی پری‌باسی‌اوګرداب جوړکړی

• • •

په ټولو سیمه کی باران اوری
آسمان ناری وهی وریځ ژاړی
زموږ دمځکه په یوه خره باندی
یوی‌کله لیږ دی اوږده لارنغاړی

سلیمان «لایق»

از (صفحهٔ اول)

طبقات ومبارزه...

ساختمان طبقاتی جامعه :

درهر جامعهٔ طبقاتی، طبقات مطابق به مقامیکه در جامعه دارند به طبقات اساسی «اصلی» وغیر اساسی «فرعی» تقسیم میشوند.

طبقات اساسی عبارت از آن طبقاتی استند که‌بدون آنها شیوه تولید مسلط در جامعه موجود بوده نمیتواند و مستقیما درهر جامعه باشیوه‌تولید درارتباطند. درجامعه‌ایکه در آن طبقات متخاصم وجود دارد این طبقات‌عبارتندازصاحبان وسایل تولید وطبقه اسیر یعنی طبقه فاقد وسایل تولید.

درجامعه بردگی بردگان وصاحبان برده، در جامعه فئودالی دهقانان وفئودالها، در جامعه بورژوازی کارگران وسرمایه داران، طبقات اساسی جامعه طبقاتی اندکه یکی‌از آنها (صاحبان برده، فیودالها، سرمایه داران) دارای وسایل تولید صاحب قدرت‌سیاسی واستثمارگرند ودیگر آن‌توده‌های اساسی(بردگان دهقانان، کارگران) استثمار شوندگان ومحروم ازهمه چیزند.

روابط میان این طبقات بنابر منافع متضاد همیشه آشتی ناپذیر باقی میماند. بطور ساده بنفع سرمایه دار است که کارگر را مجبور میکند تاجای ممکن بیشتر وبیشتر تولید کند وکمتر وکمتر بوی مزد دهد. واضح است‌که عکس آن بنفع کارگر است.

گذشته از این طبقات اساسی، درجامعه استثماری طبقات غیراساسی که مستقیماً باشیوه مسلط تولید در ارتباط نیستند نیز وجود دارند. مثلا درجامعه بردگی دهقانان آزاد وپیشه وران، در جامعه سرمایه داری بغیر از بورژوازی‌وطبقه‌کارگر» دهقانان وزمینداران بزرگ وغیره وهمچنین گروه ها وقشرهای‌مختلف اجتماعی مثل‌روشنفکران، روحانیون وغیره، طبقات غیر اساسی یافرعی اند. «طبقات‌فرعی وقشر های‌اجتماعی معمولادرین مبارزه خط مشی خاصی ندارند ودر طرف یکی از طبقات متخاصم اساسی قرار میگیرند واز منافع آن طبقه دفاع میکنند.»

(باقی در آینده)

پرچم

هره دوشنبه خپرېږی

دتأسیس کال : د۱۳٤٦ (کب) .
دامتیاز خاوند او مسؤول مدیر :
سلیمان (لائق)
آدرس : غوثی مارکیټ
محمد جانخان واټ
کابل، افغانستان

اشتراك
په مرکزکی دکال ۱۰۰ ــ افغانی
په‌ولایاتو او پښتونستان کی‌دکال
۱۱۰ــ افغانی
له هیوادنه دباندی‌دکال۱۰ــ دالره
یوه ګڼه ۲ــ افغانی

د جریدی دجاری حساب نمبر : ۳۸۵۳ ــ پښتنی تجارتی بانك

صبا : جریده‌یی که‌قبلا بنام (فردا)اعلان شده بود عنقریب نشر می‌شود .

دولتی مطبعه